

XXXVI OLIMPIADA FIZYCZNA (1986/1987). Stopień W, zadanie teoretyczne – T2-C.

Źródło: Komitet Główny Olimpiady Fizycznej,
Fizyka w Szkole nr 3, 1987

Autor: Waldemar Gorzowski

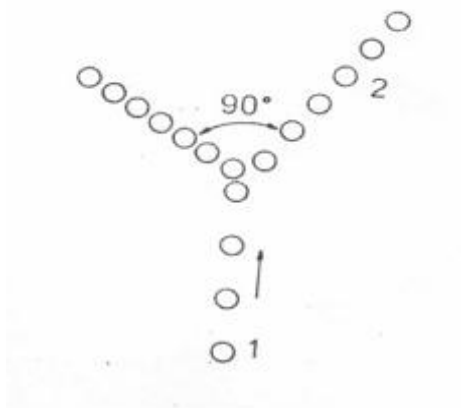
Nazwa zadania: Zderzenie dwóch kul

Działy: Dynamika

Słowa kluczowe: zderzenie dwóch kul, zderzenie sprężyste, masa kul

Zadanie teoretyczne – T2-C, zawody stopnia wstępnego, XXXVI OF.

Rys. 1 przedstawia zderzenie kul odbywające się w płaszczyźnie. Kule zderzają się sprężysto i bez zmiany własnego ruchu obrotowego.

Rys. 1

Rysunek został wykonany na podstawie fotografii wielobłyskowej (tzn. takiej, jaką otrzymano by na jednej błonie po nałożeniu zdjęć robionych wielokrotnie w stałych odstępach czasu). Na początku kula 2 spoczywa, a kula 1 zbliża się ku niej od dołu. Czy na podstawie rysunku można stwierdzić, że:

- kula 1 ma zdecydowanie większą masę;
- kula 2 ma zdecydowanie większą masę;
- obie kule mają masy praktycznie takie same?

Rozwiązanie

W różnych odmianach problemu ten już kilkakrotnie występował wśród zadań olimpijskich. Kąt 90° między kierunkami kul po zderzeniu oznacza, że mają one takie same masy. Wynika to z zasady zachowania:

$$v^2 = v_1^2 + v_2^2$$

$$v = v_1 + v_2$$

Stąd po podniesieniu do kwadratu obu stron pierwszego równania i odjęciu drugiego dostajemy $v_1 v_2 = 0$. Nietrudno zauważyć, że w przypadku różnych mas jest to niemożliwe.